

散文

陳春媚

vedaljan

❖ 創作理念

Pinayuanan a kai nua i pasaviri

北排灣語

臺中市潭陽國小支援教師

aicu a ku vincikan, ku sinivecivecik tja ku kinudjanudjan itua 'adav anga, ui tu nia ken a macidjil sakamaya a sinicuvungan, 'au inikana maljeluai sa ku vincikan katja ku sinipatekaiyan. ljaku aicu ku cinalivatan, izua namasan niaken a milimilingan, izua ku sengelitan tjai kina.

nutamevulung aken tja makinemnem a sicuacuayan a vinaikan a 'adaw, makipa'enet sakamaya ti kinanga katazua tinapuljupulju a kavatjes, palemek tu tja 'inalimanga a pacugan tua pakata kavatjes, ljakua masalu aken tu tjara izuazua tja sengelitan tja nasi tja milimilingan a pakatua kavatjes, izua uta pacungan a pakatua kavatjes tjanuitjen a vuculj.

manasika kilingau aken a cekau tua pinaiwanan a vancik a tja ku pinanazuanan a ku milimilingan a ku kakudjakudjanan.

這篇文章是我的生活筆記，或許只是一件發生在我身上有感而發的事，我寫的、我所敘述的不是很好，但這是我的經歷，裡頭有我的故事；有我對母親的思念。

年紀越長越會想起過去以往，特別是與母親相處的點點滴滴，之所以寫下〈kavatjes ni kina〉（媽媽的竹簍）是因為每每想起母親，竹簍總是會浮現，它不僅是媽媽的貼身物品，竹簍已經漸漸的被淡忘，但我相信它在族人的心中是有其生命的，有我們共同的記憶，裡面有更深的文化。

所以我就嘗試用自己最熟悉的母語文字，來練習記錄自己的經歷、自己的故事、自己的傳統文化。

kavatjes ni kina

ti kina kati kama, kedri a seceker tua rimuan a pakasasav tua/ta sengesengan, nakipaula aravac tjiamadju tja sipa'uzip tjanuamen tja nia kanen, katua nia sicekau a kitulu a manlima a mare kakakaka. nu inika izua namasan pazangal a saliman, nu inika secevung tja sarukuyan na kinacavacavan, inika secekeceker a pa'eteleng a tjalju tjuma' tjiamadju tja pakamangua'an.

pa'enet a ken ka kakedriyan anan a ken, nu pakasisasav a ken sa ku tjuma' tja nia kauma'an, nu pacun a ken tazua kavatjes i vavav tja cekui maleva ken aravac, ata kemeljang a ken tu i tjuma' ti kina, inika na vaik a sema vavua a masengseng. masilevan a ken sa ku pasi'aca tja ku ljingav a "kina! kina! mangetjez anga ken." ayaya. sa ku vaik a kipakim tu ki izainuan ti kina. ata nu vaik a sema sasav a sema vavua ti kina, tjara rukuzen a ljemengua' a kavatjes, sinanpazangal aravac ni kina azua kavatjes, inika tjemaulaula a pa'etjeleng. nu inika rinukuz sa i vavav tja cekui a kavatjes, tjara i tjuma' sakamaya ti kina.

azua kavatjes ni kina 'au a cinpu, sinicuacuayan anga ljakua na 'edjeljedjeljem anan a uljav. azua kavatjes papuapuan ni kina, papizuanan tja nemanga, izua saviki, zangau, 'avu katua zua a kinidekecan anga na 'avu a si'unu, izua uta 'inilja'ilja ni kina a paisu katua ljualju, nu izua mangetjez a kivala a nia lja'edji'edji a mareka nia kaka, tjaulan a sengesenga ni kina, sa temangetang tja saviki sa paapu a pasedjalu tjayamadju. nu mangetjez uta ti vuvu a kivala, malap ti kina tazua rinukuz a valangalanga katua aseluselu, sa djukuli a saviki katua zangav a pinu'avuan, sa paapuan tjai vuvu. ata nekanga nu aljis ni vuvu mangupal anga, ini anga ka makaya a penalepal tja saviki, manasika nu paapu itjen tjai vuvu tja sitangetanganan a pakasangas sa tja sipavai tjaimadju a apu. nu liyav a saviki a zangav a 'avu ni kina, tjalja si semilevan tua nia marekakakaka katua nia lja'edji'edji, papapangapangaljen ni kina sa semekaulj tja nua ken, sa ku vaik a papa'aru'arutj tjayamadju a mapuljat.

nu uri vaik a sema vavua a masengseng ti kina, medjama a cemekedj tjanuaken tu uri pitua kavatjesen a paisu, a nia si kincengelj a marekakakaka. izua ka kintalj mayatucu ti kina a 'ivu "izua anga kisudjusudju tja su drava a ti paeles lja! aicu a ljualju sini pasedjalu na zua namangetjez a kivala a sa u'aljai. nu izua a kivala tjanusun nu tjaivililj tjara tjen a semileva uta tua mareka tja kaka." aya. sa kemasi tua kavatjes a patevuta tazua sinikivala a sinisemilevan a ljualju. manasika

散文

masalu a ken aravac tu aicu a kavatjes ni kina, inika manu kavatjes sa kamaya, izua saljingan izua sepi, izua sinipu patarevan a pakatja i kacau'anan i tjaladj a kakudjakudjan anga.

nu i tjuma' ti kina mengetjez a nia lja'edji'edji a mareka tjia kina tjia vuvu, sa kemabukabu tjiamadju sa 'emavay tja kinpel tja linipudru a 'avai, cemavucavu tja cinavu. izua nu kemesa tja zalja, sa puljacengi tja sama' tja djaudjav. 'au nu inianan ka makesa a kesakesain, malingulingulj tjiamadju sa mapuapu (tja saviki), sa maljaljikaljikai a madjadjelidjeli. izua a puluvuluvuc izua a temeiteic tja sikau. 'au namapelju a saviki ni kina a pinitja kavatjes a i vecekadjan tjayamadju, sa tjara temangtang a mapuapu, izua nu masasenasenai tjaimadju.

pa'enet anan a ken ka tjaisangas, tjengelai ti kina i kauma'an a tjalju teku i zaleman, izua nu puluvuluvuc tja si kialalalang a kava, izua nu cempucepu tja sekam nu cempucepu nu puluvuluvuc ti kina, tjara pinitjurivar a kavatjes. 'au nu masengseseng ti kina, izua ken a pacacikecikel a kilalengalengai sa ku pacucun a kinemnemnem a mayatucu aki izau kakanen a ljualju a paisu a pini tja kavatjes ni kina ayaya ken! kinungidanga sa venayi ti kina tazua 'inilja'ilja a pitua kavatjes a ljualju a paisu? matu kemeljang ti kina tja ku kininemeneman, nu cuayi anga temaula tazua pinilima a sengesengan, sa malap a pakasi tazua kavatjes a tjalja taljataladjan sa vayan tjanuaken, izua nu ljualju izua nu tezateza a luvaluvadju nimadju a paisu sa sivai tjanuaken. masileva a ken a temavelak sa na ku pasatuvungi, sa ku vaik anga a kivala tua mareka ku dravadrava.

azua nia uma', namasan tjelu a vangavangan, a vecekadan na masan ka'uma'an 'au a i tjurivalj a matjadrusa, na masan 'erengan, patjetucu inianan ka nia umaljen kamayan anan. nu ta pacunan tucu makeljang a pinacalivatan a 'adav a cavilj, matu kipakeljakeljang tu nakisamulja tjimadju a kicevungan tua vali tua raljiz. nukinemenem a ken masezam a ku varung isauniuni, 'au mapa'enet azua sicuacuayan anga a kavetjes ni kina anga. ka tjaisangas a pasu sepatj a pulu', lima a pulu' a cavilj, nu tjaukaljiya a kadjamadjaman vaik a sema vavua a patjemasulem, nu mapacun anga a vitju'an, manasisa 'uma'uma'an anga niamadju. ti kina kati kama maluljaluljai a masengseng tua nia sikipa'uzip a tacekeljan. tuazua kiamin a kavatjes a namasan pakasizuanan nua picul, nua kisasa ni kina. namapa'enet aravac aicu a ku kinakakedriyanan, aicu a kavatjes maru ti kinanga, na kidjadjalan tjanuaken a patjeljemtu, a kavatjes ni kina inika kavatjes anga sakamaya, izua kinasaljingan a sepi, izua uta sengelitan i tjaladj, izua uta

kiljivak ni kina tjanuamen a mapuljat.

izua ka kintjalj ka makakingcengelj anga, a teljar nua 'adav kemasi kalevelevan a patjelek tua 'ezung sa patjeljari a djeljep, a kadjunungan matu na seceker. 'au a nanemanemanga matu nata'edj uta. mapatjeljar azua supisupil a djeljep, a namaya tua nu kaljaljalje'elan a 'adjav a na semeljec tjanuaken. azua ku zinapet a sicuacuayan anga a kininemeneman mine'ut isauniuni. a tjalja ku pina'enetan a tjalja ku kinasenglitan, mavan azua i kauma'an a cukui a papizuanan tja kavatjes ni kinanga, ayiyanga!...tuazua levan katua deli i tja ku calinga a ljemingaljingav. matu namaya tua kalazuazung a miperper a tjuma' sa vaik a sasav isauniuni, azua kinangua'an na uljav, matu zinuga i kalevelevan i tua ku kinakakedriyanan, matu temaucikecikel tua ku pinacalivalivat a pasasuljivatan a pasaseljengua'an.

na'emilad a ken i zua i kauma'an sa ku pacucun tazua a sulapelapel saka malaplalapl anga a djeljep, a ku luse' sepelju tja ku maca, saka ini anga ka ken a cemegedj a pacun. migacalj a ken sa ku semasasav, palikuz a ken a pacun pasa kauma'an, izua za ljingav a kaljikumu i tja ku varung...nuka kemuda a mapavalit a adav a 'iljas a cavilj, inika uri ma'ulip angata azua uljav azua pinakakaizuanan nua kavatjes i tja ku varung a patje palalaut a patje vaik a ken i kacauan.

散文

媽媽的竹籃

爸爸和媽媽很少有閒暇的時間在家休息，為了養育這個家，為了要供應我們五個兄妹姊妹學費，他們拼命努力的工作，絕不輕易的停止工作，除非有特別重要的事或身體微恙，才會在家裡休息。

記得小時候，從外面回家踏進家門的那一剎那，只要看到桌子上的竹籃，我就知道媽媽在家，沒有外出工作。我就會很高興，然後一面四處尋找媽媽；一面呼喊著：「媽！媽！我回來了。」竹籃是媽媽最心愛的寶貝，如果她外出不在家，一定會把竹籃收好，絕不輕易亂放置，所以只要看到竹籃就知道媽媽一定在家裡。

媽媽的竹籃是用竹子編織的，使用好些年了，但色澤依舊光亮，這竹籃是裝檳榔的容器，裡面有檳榔、荖葉、石灰和沾滿石灰的小刀，也有媽媽偷藏的零錢及我愛吃的糖果。有客人來家裡拜訪，媽媽會很親切的拿起竹籃，然後包好檳榔招待客人。外婆來家裡玩，媽媽會拿小小的杵臼，然後把檳榔搗碎，再拿給外婆嚼檳榔，因為外婆的牙齒掉了，沒辦法嚼檳榔，所以我們要先搗碎檳榔，再拿給她嚼檳榔。如果竹籃裡的檳榔吃不完，媽媽會分享給親友，她一個一個的平均分好所有的檳榔，然後交代我去分給鄰居及親友。

爸媽要去田野工作時，媽媽一早就會囑咐我，她會把零錢放在竹籃，中午放學後可以拿去買中餐。有時候媽媽也會把糖果藏在竹籃裡。有一次媽媽從竹籃裡拿出糖果然後對我說：「妳的朋友巴峩樂絲有男朋友了，這糖果是男方送的禮物，以後妳有了男朋友送禮物，我們也要分享給別人。」所以我相信竹籃在媽媽的生命中不只是竹籃而已，裡頭有夢想、有更深的人情世故。

媽媽在家的時候，我們的鄰居及親友都會來家裡，她們就會集資買食材，然後一起包小米粽、包圓圓小米糕和奇那富，還有在小米粥加上龍葵或地瓜葉。當這些食物還沒煮熟時，她們就圍坐在一旁吃檳榔，聊天的聊天、刺繡的刺繡、鉤背袋的鉤背帶，媽媽的竹籃就會在當中，她們嚼著檳榔聊天、唱歌。

依稀記得，媽媽很喜歡在客廳席地而坐的縫製傳統服或編草蓆，竹籃就擱置在旁，這時我就會在旁邊還不時的偷瞄媽媽旁邊的竹籃，忍不住看了又看，心裡默默的想裡面有沒有吃的、有沒有零錢，因為媽媽常常偷偷的將糖果藏在最下層。媽媽似乎都查覺到我的心，就會放下手上的工作，然後從竹籃的最下層拿出來給我，有時候是糖果，有時候是剩餘的零錢，不管拿到的

是什麼，我趕緊收到口袋，然後跑出去找朋友。

我們的老家，有三房，一進門是客廳，兩側是房間，客廳擺設依舊，而今眼目所及竟是歷經歲月摧殘，透露出一種歷經滄桑的無奈。但，這一切確是那麼樣的熟悉，頓時溫暖即刻湧上來，腦海中立刻浮現，卻是客廳裡的媽媽的小竹簍。在四〇、五〇年代那段歲月，爸爸媽媽早出晚歸，從晨曦到夜幕降臨，辛苦工作，撐起一個家庭，唯一的奢侈品就是這竹簍。竹簍成了艱難歲月裡媽媽最親密的「知己」，竹簍如同母親一樣，陪伴著我的童年，也成了我童年最深的記憶，它不再只是竹簍，它是希望、它是思念、它是我與媽媽的情感。

在一個寧靜的午後，陽光從窗外緩緩的照在牆上，大地萬物彷彿都在沉睡一般。斑駁的牆微漾著陽光，它如冬季的陽光溫暖我，突然間那沉睡已久的、深藏在腦海的記憶浮現，最深刻、最吸引、最令我懷念的是媽媽經常放在桌上的竹簍……。哎！那記憶中的竹簍、那客廳的長桌、那景物，那時的笑聲卻迴盪在耳邊。如同鳳蝶飛進屋子又迅速的飛出屋外，那絢麗多彩過往，在天空中劃過我歡樂的童年，默默的訴說著過往的幸福。

呆坐在那兒，雙眼凝視著被歲月剝落牆角，熱淚又一次浸潤了我的眼睛，模糊了我的視線。我起身走到門外，回頭望了一眼老屋，我心裡呢喃著……即便是歲月改變了一切，也不會改變竹簍刻劃過的繽紛色彩，我心中的竹簍。